

RENHÅLLNINGSPLAN FÖR LEMLANDS KOMMUN

Denna renhållningsplan är godkänd av kommunfullmäktige i Lemland 13.1.2016

Denna renhållningsplan är fastställd av landskapsregeringen 25.1.2016

Planen träder i kraft 4.4.2016

Renhållningsplanen ersätter renhållningsplanen från år 2007 till alla delar.

Inledning

Kommunens första renhållningsplan godkänd av kommunfullmäktige 1999.

Renhållningsplanen reviderades år 2007 för att gälla t o m 2017.

Denna renhållningsplan skall gälla t o m år 2025.

Renhållningsorganisationen i kommunen

Kommunfullmäktige beslutar om bl a;

- Renhållningsplan
- Årliga målsättningar och budget
- Taxor och avgifter
- Upphandlingar (av större omfattning)

Renhållningsmyndigheten (byggnads- & miljönämnden) beslutar om;

- Renhållningsbestämmelser
- Avtal och upphandling (mindre omfattning)
- Ändring och befrielse från renhållningsavgift
- Myndighetstillsyn och tvångsåtgärder

Renhållningsplanens lagliga grund

Enligt renhållningslagens 8 § 2 mom skall kommunen göra upp renhållningsplan för organiserandet och utvecklandet av renhållningsverksamheten i kommunen.

Renhållningsplanens antagande och fastställande

Renhållningsplanen kungörs av kommunstyrelsen under 30 dagar. Under denna tid har kommuninnevånarna möjlighet att inkomma med anmärkningar mot planen. Planen behandlas sedan av kommunfullmäktige.

Enligt renhållningslagens 8 § 2 mom skall renhållningsplanen fastställas av landskapsregeringen.

EU:s avfallsdirektiv och målsättningar

Renhållningsverksamheten inom EU styrs av EU:s avfallsdirektiv.

EU:s avfallsprioritetsordning

- Förebygga uppkomst
- Återanvändning
- Återvinning
- Förbränning
- Deponering

Landskapets direktiv och målsättningar;

Mål för återvinning enligt LF om förpackningar:

Mål för återvinning senast 31.12.2008;

- förpackningsavfall, minst 60 viktprocent av förpackningsavfallet återvinnas eller bränns till energiutvinning
- förpackningsmaterial, mellan 55 och 80 viktprocent av förpackningsmaterialet materialutnyttjas
- minst 60 viktprocent av glas materialåtervinnas
- minst 60 viktprocent av papper och papp materialåtervinnas
- minst 50 viktprocent av metall materialåtervinnas
- minst 22,5 viktprocent av plast materialåtervinnas
- minst 15 viktprocent av trä materialåtervinnas

Mål för hur avfallens mängd och farlighet kan minskas

Ålands landskapsregering skall informera allmänheten om den del av den landskapsomfattande avfallsplanen som gäller förpackningsavfall.

Utvecklingen av producentansvar

Producentansvaret omfattar idag

- Fordon
- Förpackningar
- Elektriska produkter
- Dryckesförpackningar
- Däck

- Tryckimpregnerat trä
- Skrotfordon

Hur mål och åtgärder skall följas upp

Ålands landskapsregering skall vart tredje år utarbeta en berättelse om verkställigheten av denna förordning.

Kommunens ansvar

Avfall från hushåll

- Återvinningsbart avfall skall föras till någon av återvinningsstationerna eller till Bengtsböle återvinningscentral.
- Brännbart restavfall skall föras till någon av återvinningsstationerna eller till Bengtsböle återvinningscentral.
- Farligt avfall skall föras till Bengtsböle kretsloppsstation eller annan av ÅPAB upprätthållen insamlingspunkt.
- Övrigt avfall förs till Bengtsböle återvinningscentral.

Företagsavfall

- Företag, näringsidkare od. skall ordna sin avfallshantering förbi kommunens system såvida inte annat överenskommits mellan avfallsproducent och kommunen.

II

Allmänt om kommunen – utvecklingsprognoser för kommunen

Belägen

Lemlands kommun är i huvudsak belägen öster om Mariehamn på Åland. I söder gränsar kommunen till Östersjön och i norr mot Lumparn. I öster gränsar kommunen till Lumparland. Kommunen är en kombination av skärgård och fastland.

Befolkning

Lemland hade en befolkning 1.1.2015 om 1945. Halva befolkningen yrkesarbetar. Ca 220 personer är över 65 år.

Kommunens största by är Söderby, sedan följer Hellestorp, Järsö och Knutsboda. Inom Järsö-Nåtö området bor ca 280 personer.

Näringsliv

Den största arbetsgivaren i Lemland är kommunen. Betydande företag i kommunen är KEA-market, Lumparlands kross & grus samt Söderby Livs.

Utvecklingsprognoser

Befolkningen i kommunen torde de närmaste tio åren öka långsamt. Detta betyder att kommunen år 2025 skulle ha en befolkning kring 2200 personer (+13%)

Nuläget inom avfallshanteringen i kommunen*Återvinningsstationerna*

Lemlands kommuns avfallssystem utgår i huvudsak från byavisa återvinningsstationer. Dessa är för tillfället 26 till antalet.

Till återvinningstationerna kan man föra bl a;

- Returpapper
- Tetraförpackningar
- Pappförpackningar
- Wellpapp
- Glas
- Metall
- Aluminium
- Hård plast
- Brännbart restavfall

Mängden brännbart restavfall i Lemland redovisas i bilaga 1.

Bengtsböle återvinningscentral

Anläggningen i Bengtsböle togs i bruk 1.1.2002. Den är belägen på kommunens industriområde strax intill idrottsanläggningen. År 2006 kompletterades anläggningen med en hall innehållande sociala utrymmen samt utrymme för återanvändbara saker.

Renhållningsmyndigheten beslutar om stationens öppethållningstider. Station är öppen måndagar 16 – 20 samt lördagar 1.4. – 30.9 kl 10 – 13. Under tiden 1.10. – 30.3 första lördagen i månaden kl 10 – 13. Stationen är öppen alltså ca 300 h per år. Stationen bemannas av en entreprenör.

Till kretsloppsstationen kan man föra;

Återanvändbart avfall

- T ex idrottsutrustning, cyklar, möbler, småmaskiner, husgeråd od.

Återvinningsbart avfall

- Returpapper
- Tetraförpackningar
- Pappförpackningar
- Wellpapp
- Glas
- Metall

- Hård plast
- Samt
- Vitvaror
- Metallsrot
- Trämateriel

Farligt avfall inkl impregnerat trä

Byggnadsavfall är avgiftsbelagt.

Avfallsmängderna redovisas i bilaga 2.

Politiska planeringsdirektiv

Kommunfullmäktige;

Byggnads- och miljönämnden gör år 2015 en utredning om hur Lemland skulle vara såsom MISE-kommun.

I övrigt följer nämnden med utvecklingen av avfallshanteringen på Åland och förelägger kommunstyrelsen förslag till förändringar i verksamheten om behov uppstår.

III

Kommunens renhållningsverksamhet, allmänt - åtgärdsbehov

- Återkommande sorteringsinformation i bl a kommunbladet
- Komposteringsinformation och övervakning
- Information om förbud mot avfallsförbränning
- Information och övervakning av avfallshanteringen på byggnadsarbetsplatser
- Information och övervakning av avfallshanteringen hos företag och näringsidkare

Kommunens insamlingsystem – åtgärdsbehov

Återvinningsstationernas placering och antal bör följa befolkningsutvecklingen.

Det brännbara restavfallet är relativt befriat från organiskt avfall. Men hanteringen av sommargästernas organiska avfall måste förbättras för att minska det organiska avfallet i det brännbara restavfallet sommartid.

Kommunens avfallsanläggningar - åtgärdsbehov

Återvinningsstationerna fungerar i huvudsak bra. På en växande befolkning bör dock deras antal öka för att undvika kapacitetsproblem.

Efter att kommunen övertagit ägandeansvaret för samtliga återvinningsstationer bör mindre underhållsarbeten utföras kontinuerligt.

Bengtsböle återvinningscentral fungerar i huvudsak bra.

Återvinningscentralen i Bengtsböle skall ägas av kommunen. Driften av anläggningen kan upphandlas på entreprenad.

Kommunens avfallsmängder – åtgärdsbehov

Genom att uppmuntra till återanvändning kan avfallsmängdernas ökning stävjas något.

Krav finns på att allt organiskt hushållsavfall skall komposteras eller hämtas. Detta ger en rätt ren brännbar restfraktion, (dock inte sommartid). Detta ger mindre kostnader för kommunen samt miljövinster bl a genom mindre transportbehov.

Finansiering, ekonomi och avgifter - åtgärdsbehov

Finansieringsstruktur

Avfallshanteringens totala kostnadstäckning år 2014 är 81,2 %.

Renhållningslagen ställer krav på att verksamheten skall täckas av avgifter. Denna princip har också MISE gått in för.

Ekonomisk uppföljning inom avfallshantering som bilaga 3.

Kommunens avfallshantering bör år 2018 vara självfinansierad till 95%.

Utveckling

Allmänt kan man konstatera att det utvecklade producentansvaret har gett kommunen en mindre årlig inkomst.

Avgiftssystemet

Det nuvarande avgiftssystemet fungerar bra. Bebyggda fastigheter faktureras en årlig grundavgift. De fast bosatta erlägger dessutom en avgift utgående från antal personer i hushållet. Hushållen kan få kompostrabatt.

Det kan bli aktuellt att komplettera med mottagningsavgifter för företagsavfall vid Bengtsböle återvinningscentral.

Avslutning av deponin

Tillstånd

Kommunen erhöll miljötillstånd för avslutning av deponin i Haddnäs under år 2007.

Sluttäckningsarbetet

Själva sluttäckningsarbetet gjordes under år 2007-2008.

Tillsyn

Då sluttäckningen är klar har kommunen ett tillsyneysansvar under ca 50 år. Tillsynen omfattar bl a hur avvattningen fungerar samt provtagning av lakvatten

Driftskostnad

Driftskostnaderna för deponin per år är ca 2500 €.

Samarbetsfrågor

Kommunen och MISE

För att renhållningsverksamheten i kommunen skall fungera så kostnadseffektivt och rationellt som möjligt bör man eftersträva samarbete med MISE samt andra aktörer.

Kommunen och ÅPAB

ÅPAB är idag ett dotterbolag till Svinryggens deponi Ab. Företagen kontrolleras av Mariehamn tillsammans med Jomala.

Kommunens ägande i ÅPAB är idag blott symboliskt.

Inert avfall

I dagens läge så kör entreprenören som kommunen anlitar det inerta avfallet som insamlas vid Bengtsböle återvinningscentral till Åboregionen för deponering.

En inert deponi finns också vid Svinryggens deponi.

Kompostanläggningar

Kommunen anser att det är viktigt att det finns kompostanläggningar på Åland för organiskt avfall. Organiskt avfall i större mängder uppkommer i kommunen vid våra storkök, radhus samt affärer.

Avfallsförbränning

Kommunen stöder försöken till att bygga en anläggning för avfallsförbränning på Åland.

Kommunen anser vidare att ifall inte avfallsförbränning på Åland blir verklighet måste alternativ hantering av brännbart restavfall undersökas.

Hantering av farligt avfall

Mottagningen av farligt avfall skall även i framtiden ske övervakat vid Bengtsböle återvinningscentral.

Punktinsatser kan göras för att samla in farligt avfall från t ex Järsö/Nåtö området.

Specialfrågor

Ansvar för avfall från näringsverksamhet, även kallat företagsavfall, åligger den som producerat avfallet. Ifall företagaren vill använda kommunens renhållningstjänster och kommunen har beredskap och kapacitet att ta emot avfallet skall ett avtal om detta uppgöras. Företagaren är då skyldig att erlägga de avgifter som kommunen bestämt.

Avfallshantering i stugbyar räknas såsom avfall från näringsverksamhet.

Ifall de äldre i kommunen har problem att nyttja kommunens generella renhållningssystem så bör personer med hemtjänst erbjudas hjälp med denna service via hemtjänsten, alternativt så bör personen abonnera på sophämtning från flerfackskärl.

Kommunen har ingen insamling av jaktavfall. Kommunen rekommenderar att jaktavfall komposteras vid någon av komposteringsanläggningarna i landskapet.

Hur mål och åtgärder skall följas upp

Utvecklingen inom renhållningsverksamheten granskas årligen i samband med bokslutsbehandlingen och verksamhetsberättelsen för föregående år. Verksamhetsberättelsen utvecklas för att bättre beskriva återvinningsverksamheten.

Renhållningsplanen tas upp till behandling år 2020 av den nämnd renhållningsärendena underlyder. Ärendet förs till kommunfullmäktige för beslut.

Johan Willstedt
Miljöinspektör